

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 40/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) a Rastislava Kařřáka v konaní podľa řl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Advokátska kancelária Miroslav Vařko, s. r. o.**, Drieňová 34, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22T/13/2024 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22T/13/2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa řl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a řl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa řl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

- Uznesením ústavného súdu ř. k. IV. ÚS 40/2026-12 z 27. januára 2026 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa řl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a řl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa řl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22T/13/2024. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietřahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur.
- Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že mestský súd viedol pod sp. zn. 22T/13/2024 trestné konanie proti obvinenému _____, ktorému bol 16. apríla 2024 ustanovený ako

obhajca advokát Miroslav Vaško (konateľ a zároveň jediný spoločník sťažovateľa). Vec bola právoplatne skončená uznesením mestského súdu z 13. decembra 2024, keď bola postúpená na priestupkové konanie. Sťažovateľ doručil mestskému súdu 8. januára 2025 v zmysle § 553 ods. 2 Trestného poriadku návrh na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov obhajcu, kde vyčíslil trovy obhajoby v sume 815,95 eur. Vzhľadom na nesplnenie lehoty vyplývajúcej z § 553 ods. 3 Trestného poriadku doručil sťažovateľ mestskému súdu žiadosti o poskytnutie informácie o stave konania o trovách 21. marca 2025, 19. mája 2025 a 27. novembra 2025, na ktoré mestský súd nereagoval a do dňa podania ústavnej sťažnosti o návrhu na priznanie trov obhajoby nerozhodol.

3. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi mestského súdu pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby, ktoré sťažovateľovi ako ustanovenému obhajcovi prislúchajú. Sťažovateľ poukázal na to, že mestský súd nedodrжал lehotu na rozhodnutie 30 dní vyplývajúcu z § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Rozhodnutie o trovách obhajoby pritom predstavuje úplne základnú a jednoduchú administratívnu agendu súdov, napriek tomu mestský súd o nej nerozhodol ani po opakovaných žiadostiach o nápravu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Predseda mestského súdu zrekapituloval priebeh napadnutého konania v kontexte uplatnených sťažnostných námietok, t. j. nepriznania trov konania v zákonom ustanovenej lehote, a zároveň uviedol, že mestský súd napokon o náhrade trov ustanovenému obhajcovi rozhodol uznesením z 29. januára 2026, ktoré sa v súčasnosti doručuje. Predseda mestského súdu pripustil, že mestský súd nekonal a priet'ah vznikol nekonaním príslušnej vyššej súdnej úradníčky. Uvedený priet'ah však bol odstránený novým vyšším súdnym úradníkom, ktorý do oddelenia 2T nastúpil s účinnosťou od 1. januára 2026. Konečné rozhodnutie ponecháva na zvážení ústavného súdu, no žiada, aby v prípade vyslovenia porušenia označených práv finančné zadost'učinenie priznané nebolo.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na nekonaní mestského súdu pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby sťažovateľovi ako ustanovenému obhajcovi.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

8. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESLP vo veciach Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietáhov.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, rozhodovanie o trovách obhajoby je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov, ide o činnosť mechanickú bez potreby riešenia zložitejších právnych otázok.

11. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním neovplyvnil dĺžku časového intervalu pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby, naopak, prostredníctvom sťažností a urgencií sa snažil o urýchlenie rozhodnutia o podanom návrhu.

12. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietáhom, bol postup mestského súdu. Sťažovateľ návrh na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov doručil mestskému súdu 8. januára 2025. O tomto návrhu rozhodol mestský súd až 29. januára 2026, t. j. po jednom roku. Z uvedeného je nepochybné, že mestský súd nerozhodol v lehote 30 dní od podania návrhu podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Túto lehotu výrazne prekročil, pričom prekročenie zákonnej lehoty na rozhodnutie o trovách konania v takom výraznom rozsahu nie je ústavne akceptovateľné.

13. Ústavný súd akceptuje námietky sťažovateľa, že mestský súd pri rozhodovaní o jeho návrhu na priznanie trov obhajoby nepostupoval dôsledne v súlade s § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Ústavný súd považuje vo všeobecnosti stav nerozhodnutia a nevyplatenia trov obhajoby v rámci lehôt ustanovených Trestným poriadkom (§ 553 ods. 3) v zásade za neakceptovateľný. V skutkovo a právne podobných veciach (I. ÚS 279/2019, IV. ÚS 129/2019, IV. ÚS 274/2021) považoval

za relevantné, že ide o odmenu sťažovateľa za vykonanú službu. Prostredníctvom činnosti sťažovateľa štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Je oprávnením štátu prostredníctvom súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia.

14. Ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd v napadnutom konaní – pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie trov právneho zastúpenia – porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

15. Vzhľadom na to, že mestský súd už rozhodol o návrhu uznesením z 29. januára 2026, ústavný súd nevyhovel požiadavke sťažovateľa, aby prikázal mestskému súdu v napadnutom konaní (v konaní o návrhu sťažovateľa) konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

16. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že okolnosti prerokovanej veci uvedené neindikujú, a preto požiadavke sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia zo strany mestského súdu nevyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu